

Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (esimene koda)

21. veebruar 2013*

Direktiiv 93/13/EMÜ — Ebaõiglased tingimused tarbijalepingutes — Siseriikliku kohtu poolt omal algatusel lepingutingimuse ebaõiglase olemuse hindamine — Ebaõiglase lepingutingimuse tuvastanud siseriikliku kohtu kohustus teha enne selle tuvastuse kohta järelduse tegemist menetluspooltele ettepanek seisukohtade esitamiseks — Lepingutingimused, mida tuleb ebaõiglase olemuse hindamisel arvesse võtta

Kohtuasjas C-472/11,

mille ese on ELTL artikli 267 alusel Fővárosi Bírósági (nüüd Fővárosi Törvényszék) (Ungari) 16. juuni 2011. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 16. septembril 2011, menetluses

Banif Plus Bank Zrt

versus

Csaba Csipai,

Viktória Csipai,

EUROOPA KOHUS (esimene koda),

koosseisus: koja president A. Tizzano, kohtunikud M. Ilešič, E. Levits, M. Safjan ja M. Berger (ettekandja),

kohtujurist: P. Mengozzi,

kohtusekretär: ametnik A. Impellizzeri,

arvestades kirjalikus menetluses ja 12. septembri 2012. aasta kohtuistungil esitatut,

arvestades seisukohti, mille esitasid:

- Banif Plus Bank Zrt, esindaja: *ügyvéd* E. Héjja,
- Ungari valitsus, esindajad: M. Z. Fehér ja K. Szíjjártó,
- Hispaania valitsus, esindaja: S. Martínez-Lage Sobredo,
- Slovakkia valitsus, esindaja: M. Kianička,

* Kohtumenetluse keel: ungari.

— Euroopa Komisjon, esindajad: B. Simon ja M. van Beek,

arvestades pärast kohtujuristi ärakuulamist tehtud otsust lahendada kohtuasi ilma kohtujuristi ettepanekuta,

on teinud järgmise

otsuse

- 1 Eelotsusetaotlus puudutab küsimust, kuidas tõlgendada nõukogu 5. aprilli 1993. aasta direktiivi 93/13/EMÜ ebaõiglaste tingimuste kohta tarbijalepingutes (EÜT L 95, lk 29, ELT eriväljaanne 15/02, lk 288) (edaspidi „direktiiv”) artikleid 6 ja 7.
- 2 Taotlus on esitatud ühelt poolt Banif Plus Bank Zrt (edaspidi „Banif Plus Bank”) ning teiselt poolt abikaasade C. Csipai ja V. Csipai vahelises kohtuvaidluses, mille ese on laenulepingu alusel võlgnetava summa tasumine olukorras, kus krediidiasutus lõpetas laenulepingu ennetähtaegselt laenuvõtja poolse lepingu rikkumise tõttu.

Õiguslik raamistik

Liidu õigus

- 3 Direktiivi artikli 3 lõikes 1 on ebaõiglane lepingutingimus määratletud järgmises sõnastuses:
„Lepingutingimus, mille suhtes ei ole eraldi kokku lepitud, loetakse ebaõiglaseks, kui see on vastuolus heausksuse tingimusega ning kutsub esile lepinguosaliste lepingust tulenevate õiguste ja kohustuste olulise tasakaalustamatuse, mis kahjustab tarbijat”.
- 4 Seoses lepingutingimuse ebaõiglase olemuse hindamisega täpsustab direktiivi artikli 4 lõige 1:
„Ilma et see piiraks artikli 7 kohaldamist, võetakse lepingutingimuse hindamisel arvesse lepingu sõlmimise objektiks oleva kauba või teenuse laad ning viidatakse lepingu sõlmimisel kõigile sellega kaasnevatele asjaoludele ning kõigile teistele kõnealuse või muu lepingu tingimustele, millest see sõltub.”
- 5 Seoses lepingutingimuse ebaõiglase olemuse tuvastamise tagajärgedega sätestab direktiivi artikkel 6 lõikes 1:
„Liikmesriigid sätestavad, et ebaõiglased tingimused lepingus, mille müüja või teenuste osutaja on [...] tarbijaga sõlminud, ei ole [siseriiklikes õigusaktides sätestatud tingimustel] tarbijale siduvad ning [et leping jääb muus osas pooltele siduvaks, kui see saab kehtida ka ilma ebaõiglaste tingimusteta.]” [Tsitaati on parandatud Euroopa Kohtus, kuna direktiivi eestikeelne tõlge on ebatäpne.]
- 6 Direktiivi artikli 7 lõige 1 lisab:
„Liikmesriigid tagavad, et tarbijate ja konkurentide huvides oleksid olemas piisavad ja tõhusad vahendid, et lõpetada ebaõiglaste tingimuste seadmine lepingutes, mis müüjad või teenuste osutajad tarbijatega sõlmivad.”

Siseriiklik õigus

- 7 Tsiviilseadustiku § 209 lõike 1 kohaselt „on lepingu tüüptingimus ning tarbijalepingus eraldi kokku leppimata lepingutingimus ebaõiglane, kui selles on poolte lepingust tulenevad õigused ja kohustused kindlaks määratud hea usu ja õigluse põhimõtet rikkudes, ühepoolset ja põhjendamata, tingimuse välja töötanud poolega lepingu sõlmiva poole kahjuks”.
- 8 Tsiviilseadustiku § 209/A lõikes 2 on ette nähtud, et sellised lepingutingimused on tühised.
- 9 Valitsuse 5. veebruari 1999. aasta määruse nr 18/1999 ebaõiglaseks loetavate tingimuste kohta tarbijalepingutes § 2 punkt j sätestab:
- „[...] tuleb lugeda vastupidise tõendamiseni ebaõiglaseks eelkõige sellist lepingutingimust, milles
- [...]
- j) kohustatakse tarbijat tasuma ülemääraselt suurt rahasummat, kui tarbija ei täida võetud kohustusi või ei täida neid kooskõlas lepinguga”.
- 10 Ungari 1952. aasta III seaduse tsiviilkohtumenetluse kohta § 3 lõike 2 kohaselt on kohus seotud poolte nõuete ja õiguslike väidetega, kui seaduses ei ole sätestatud teisiti.

Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimused

- 11 C. Csipai sõlmis 16. juunil 2006 Banif Plus Bankiga laenulepingu, mille lõpptähtaeg oli 15. juunil 2012.
- 12 Banif Plus Banki tüüplepingu punktis 29 oli ette nähtud, et kui leping öeldakse laenuvõtja poolse lepingu rikkumise tõttu või tema süül mis tahes põhjustel ennetähtaegselt üles, siis on laenuvõtja lisaks intressile ja kuludele kohustatud tasuma ka kõikide järelejäänud tasumisele kuuluvate osamaksete summa. Sissenõutavaks muutuvad osamaksed hõlmavad lisaks põhisummale ka laenuintressi ja kindlustusmakset.
- 13 C. Csipai tasus viimast korda osamakse 2008. aasta veebruaris. Banif Plus Bank ütles seejärel lepingu üles ning nõudis laenuvõtjalt veel tasuda jääva summa maksmist vastavalt lepingu punktile 29. Kuna C. Csipai seda nõuet ei täitnud, esitas Banif Plus Bank hagi C. Csipai vastu ning perekonnaõiguse normide alusel ka tema abikaasa vastu.
- 14 Pesti Központi kerületi bíróság (Pesti piirkonnakohus) teavitas käimasoleva menetluse raames esimese astme kohtuna menetluspooli, et tema arvates kujutab kõnealune punkt 29 endast ebaõiglast lepingutingimust ning tegi pooltele ettepaneku esitada selle kohta oma seisukohad. C. Csipai väitis, et tema arvates on Banif Plus Banki nõuded ülemääraselt suured ning ta tunnistab nõude põhjendatust üksnes põhisumma osas. Banif Plus Bank ei nõustunud, et kõnealune lepingutingimus on ebaõiglane.
- 15 Pesti Központi kerületi bíróság mõistis 6. juuli 2010. aasta otsusega C. Csipailt Banif Plus Banki kasuks välja summa, mis oli arvatud ilma lepingutingimuste punkti 29 kohaldamata.

16 Banif Plus Bank esitas selle otsuse peale apellatsioonkaebuse. Neil asjaoludel otsustas Fővárosi Bíróság menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmised eelotsuse küsimused:

- „1. Kas siseriikliku kohtu menetlus on kooskõlas [direktiivi] artikli 7 lõikega 1, kui kohus – tuvastades, et lepingu tüüptingimus on ebaõiglane – teatab pooltele nende sellekohase nõude puudumisel, et ta leiab, et menetluspoolte vahelise laenulepingu tüüptingimuste punkti 29 neljas lause on tühine? Tühisus tuleneb õigusnormide rikkumisest, milleks on valitsuse määruse nr 18/1999 [...] § 1 lõike 1 punkt c ja § 1 lõike 2 punkt j?
2. Kas esimest küsimust arvestades on põhjendatud menetluspooltele tehtud ettepanek esitada oma seisukoht nimetatud lepingutingimuse kohta, et selle võimalikust ebaõiglasest olemusest oleks võimalik tuletada õiguslikke tagajärgi ning saavutada direktiivi [...] artikli 6 lõikes 1 esitatud eesmärgid?
3. Kas eelnevat silmas pidades on ebaõiglase lepingutingimuse hindamisel põhjendatud, et siseriiklik kohus hindab lepingu kõiki tingimusi või tuleb hinnata üksnes seda tingimust, millel põhineb tarbijaga lepingu sõlminud poole nõue?”

Eelotsuse küsimused

Esimene ja teine küsimus

- 17 Esimese ja teise küsimusega, mida tuleb analüüsida koos, palub eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt selgitada, kas direktiivi artikli 6 lõiget 1 ja artikli 7 lõiget 1 tuleb tõlgendada nii, et need keelavad või vastupidi lubavad seda, et siseriiklik kohus, kes leiab omal algatusel, et lepingutingimus on ebaõiglane, teavitab menetluspooli, et ta on tuvastanud tühisuse aluse olemasolu, ning teeb neile ettepaneku selle kohta oma seisukoht esitada.
- 18 Toimikust nähtub, et need küsimused on seotud siseriiklikus õiguses esineva õigusnormiga, mille kohaselt peab kohus, kes on omal algatusel tuvastanud tühisuse aluse, sellest pooli teavitama ning andma neile võimaluse esitada seisukoht võimaliku tuvastuse kohta, et asjaomane õigussuhe on kehtetu, ilma milleta ei saa kohus tühisust tuvastada.
- 19 Nendele küsimustele vastamiseks on vajalik meenutada, et direktiiviga rakendatav kaitsesüsteem lähtub nimelt eeldusest, et tarbija on suhtes müüja või teenuste osutajaga nõrgemal läbirääkimispositsioonil ja omab vähem teavet, mis viib selleni, et tarbija nõustub müüja või teenuste osutaja eelnevalt välja töötatud tüüptingimustega, ilma et tal oleks võimalik mõjutada nende sisu (vt eelkõige 6. oktoobri 2009. aasta otsus kohtuasjas C-40/08: Asturcom Telecomunicaciones, EKL 2009, lk I-9579, punkt 29, ja 14. juuni 2012. aasta otsus kohtuasjas C-618/10: Banco Español de Crédito, punkt 39).
- 20 Seda nõrgemat positsiooni arvestades näeb direktiivi artikli 6 lõige 1 ette, et ebaõiglasel lepingutingimused ei ole tarbijale siduvad. Nagu kohtupraktikast nähtub, on see imperatiivne säte, mille eesmärk on ühe lepingupoole nõrgemat seisundit arvesse võttes asendada lepingupartnerite õiguste ja kohustuste vaheline formaalne tasakaal tegeliku tasakaaluga, mis taastab nendevahelise võrdsuse (vt eelkõige 9. novembri 2010. aasta otsus kohtuasjas C-137/08: VB Pénzügyi Lízing, EKL 2010, lk I-10847, punkt 47, ja eespool viidatud kohtuotsus Banco Español de Crédito, punkt 40).
- 21 Direktiiviga taotletud kaitse tagamiseks on Euroopa Kohus juba korduvalt toonitanud, et sellist tarbija ning müüja või teenuste osutaja vahelist ebavõrdsust saab tasakaalustada ainult välise, lepingupooltest sõltumatu positiivse sekkumisega (vt eelkõige eespool viidatud kohtuotsused VB Pénzügyi Lízing, punkt 48, ja Banco Español de Crédito, punkt 41).

- 22 Neid kaalutlusi silmas pidades on Euroopa Kohus otsustanud, et siseriiklik kohus peab omal algatusel hindama, kas direktiivi kohaldamisalasse kuuluv lepingutingimus on ebaõiglane, ja sel moel tasandama tarbija ja ettevõtja vahelist ebavõrdsust (vt eelkõige eespool viidatud kohtuotsused VB Pénzügyi Lízing, punkt 49, ja Banco Español de Crédito, punkt 42).
- 23 Järelikult ei piirdu liidu õigusega siseriiklikule kohtule selles valdkonnas antud roll pelgalt võimalusega otsustada lepingutingimuse võimaliku ebaõiglase olemuse üle, vaid see hõlmab ka kohustust kontrollida seda küsimust omal algatusel kohe, kui kõnealuse kohtu käsutuses on selleks vajalikud õiguslikud ja faktilised asjaolud (vt eelkõige 4. juuni 2009. aasta otsus kohtuasjas C-243/08: Pannon GSM, EKL 2009, lk I-4713, punkt 32, ja eespool viidatud kohtuotsus Banco Español de Crédito, punkt 43).
- 24 Sellega seoses on Euroopa Kohus leidnud vastusena eelotsusetaotlusele – mille esitas üks siseriiklik kohus tarbija ja kutseala esindaja vahelises kohtumenetluses –, et see kohus peab võtma omal algatusel uurimismeetmed, et teha kindlaks, kas kutseala esindaja ja tarbija vahel sõlmitud lepingus sisalduv tingimus kuulub direktiivi kohaldamisalasse, ning kui see on nii, uurima omal algatusel sellise tingimuse võimalikku ebaõiglast olemust (vt selle kohta eespool viidatud kohtuotsused VB Pénzügyi Lízing, punkt 56, ja Banco Español de Crédito, punkt 44).
- 25 Mis puudutab lepingutingimuse ebaõiglase olemuse tuvastamise tagajärgi, siis nõuab direktiivi artikli 6 lõige 1, et liikmesriigid peavad ette nägema, et sellised tingimused ei ole „siseriiklikes õigusaktides sätestatud tingimustel” tarbijatele siduvad.
- 26 Sellega seoses olgu meenutatud, et kui selles valdkonnas puuduvad liidu õiguse sätted, tuleb kohtuasjade menetlemise kord, mille eesmärk on tagada isikutele liidu õigusest tulenevate õiguste kaitse, menetlusautonoomia põhimõttest tulenevalt sätestada liikmesriikide õiguskordades. Need tingimused ei tohi aga olla ebasoodsamad võrreldes tingimustega, mis kehtivad siseriiklike asjaolude suhtes (võrdväarsuse põhimõte), ega tohi olla sätestatud nii, et nad muudavad liidu õiguskorraga antud õiguste kasutamise praktiliselt võimatuks või ülemäära raskeks (tõhususe põhimõte) (vt selle kohta eespool viidatud kohtuotsused Asturcom Telecomunicaciones, punkt 38, ja Banco Español de Crédito, punkt 46).
- 27 Mis puutub kohustusse tagada direktiiviga ette nähtud tõhus kaitse seoses ebaõiglasest lepingutingimusest tuleneva tagajärjega, siis on Euroopa Kohus juba täpsustanud, et siseriiklik kohus peab välja selgitama kõik siseriikliku õiguse kohaselt kõnealuse ebaõiglase lepingutingimuse tuvastamisest tulenevad tagajärjed veendumaks, et kõnesolev tingimus ei ole tarbijale siduv (eespool viidatud kohtuotsus Asturcom Telecomunicaciones, punkt 59). Euroopa Kohus on siiski täpsustanud, et siseriiklik kohus ei saa jätta direktiivi alusel kõnealust tingimust kohaldamata, kui tarbija otsustab pärast seda, kui nimetatud kohus on vastavat küsimust selgitanud, mitte tugineda lepingutingimuse ebaõiglusele ning mittesiduvusele (vt eespool viidatud kohtuotsus Pannon GSM, punktid 33 ja 35).
- 28 Sellest kohtupraktikast tuleneb, et direktiivis ette nähtud kaitse täielikuks toimimiseks on nõutav, et siseriiklik kohus, kes on omal algatusel tuvastanud lepingutingimuse ebaõiglase olemuse, võib teha kindlaks kõik sellest tuvastusest lähtuvad tagajärjed, ilma et ta ootaks, et tarbija, keda on nendest õigustest teavitatud, esitaks nõude, milles palub nimetatud lepingutingimus tühistada.
- 29 Sellegipoolest peab siseriiklik kohus liidu õigust kohaldades järgima ka nõudeid sellise isikutele liidu õigusest tuleneva tõhusa kohtuliku kaitse kohta, nagu on tagatud Euroopa Liidu põhiõiguste harta artikliga 47. Need nõuded hõlmavad ka võistlevuse põhimõtet, mis moodustab osa kaitseõigustest, ning kohus ise on kohustatud seda järgima eelkõige siis, kui ta lahendab kohtuasja sellise põhjenduse alusel, mida ta käsitleb omal algatusel (vt selle kohta 2. detsembri 2009. aasta otsus kohtuasjas C-89/08 P: komisjon vs. Iirimaa jt, EKL 2009, lk I-11245, punktid 50 ja 54).

- 30 Euroopa Kohus on niisiis juba otsustanud, et üldiselt ei tulene võistlevuse põhimõttest mitte ainult menetluspoole õigus tutvuda vastaspoole poolt kohtule esitatud tõendite ja seisukohtadega ning nende üle vaielda, vaid hõlmab ka poolte õigust tutvuda kohtu omal algatusel tõstatatud õiguslike väidetega, millele kohus kavatseb oma otsuses tugineda, ning nende üle vaielda. Euroopa Kohus on rõhutanud, et täitmaks nõudeid, mis tulenevad õigusest õiglasele kohtulikule arutamisele, on tegelikult oluline, et pooled oleksid tutvunud nii faktiliste kui ka õiguslike asjaoludega, mis on menetluse tulemuse suhtes määravad, ja saaksid võistlevalt nende üle vaielda (vt eespool viidatud kohtuotsus komisjon *vs.* Iirimaa jt, punktid 55 ja 56).
- 31 Järelikult on olukorras, kus siseriiklik kohus tuvastab pärast seda – kui ta on temale teadaolevate faktiliste ja õiguslike asjaolude põhjal või asjaolude põhjal, mis ta on saanud selleks omal algatusel tehtud menetlustoimingute tulemusena, leidnud, et lepingutingimus kuulub direktiivi kohaldamisalasse – omal algatusel läbi viidud hindamise põhjal, et lepingutingimus on ebaõiglane, on ta üldjuhul kohustatud menetluspooli sellest teavitama ja tegema neile ettepaneku selle üle siseriiklikes menetluseeskirjades ettenähtud korras võistlevalt vaielda.
- 32 Selle nõudega on kooskõlas põhikohtuasjas kõne all olev siseriiklik õigusnorm, mille kohaselt peab kohus, kes on omal algatusel tuvastanud tühisuse aluse, sellest pooli teavitama ning andma neile võimaluse esitada seisukoht võimaliku tuvastuse kohta, et asjaomane õigussuhe on kehtetu.
- 33 Juhul kui kohus tuvastab omal algatusel lepingutingimuse ebaõiglase olemuse, ei saa kohustuse puhul teavitada menetluspooli ja anda neile võimalus seisukohtade esitamiseks lisaks enam leida, et see kohustus on iseenesest vastuolus tõhususe põhimõttega, mis reguleerib liikmesriikide poolt liidu õiguskorrast tulenevate õiguste rakendamist. On selge, et seda põhimõtet tuleb kohaldada, võttes arvesse eelkõige siseriikliku õigussüsteemi aluseks olevaid põhimõtteid – nagu kaitseõiguse tagamine –, mis hõlmab ka võistlevuse põhimõtet (vt selle kohta eespool viidatud kohtuotsus *Asturcom Telecomunicaciones*, punkt 39).
- 34 Neil kaalutlustel tuleb asuda seisukohale, et eelotsuse esitanud kohus tegutses võistlevuse põhimõtet silmas pidades ning direktiiviga ette nähtud tarbijakaitse tõhusust kahjustamata, kui ta tegi põhikohtuasja menetluses nii hagejast krediidasutusele kui tarbijale, kes on selles kohtumenetluses kostja, ettepaneku esitada oma seisukohad oma tuvastuse kohta, et vaidlusalune lepingutingimus on ebaõiglane.
- 35 Selline tarbijale antud võimalus esitada selle kohta oma seisukoht vastab ka siseriikliku kohtu kohustusele – nagu seda on meenutatud käesoleva kohtuotsuse punktis 25 – võtta vajaduse korral arvesse tarbija väljendatud tahet, kes teadlikuna, et ebaõiglane lepingutingimus ei ole siduv, on siiski vastu sellele, et seda ei kohaldata, andes nii kõnealuse lepingutingimuse kohaldamiseks vaba ja selge nõusoleku.
- 36 Seetõttu tuleb esimesele ja teisele eelotsuse küsimusele vastata, et direktiivi artikli 6 lõiget 1 ja artikli 7 lõiget 1 tuleb tõlgendada nii, et siseriiklik kohus, kes tuvastas omal algatusel lepingutingimuse ebaõiglase olemuse, ei ole selleks, et ta võiks teha kindlaks kõik sellest tuvastusest lähtuvad tagajärjed, kohustatud ootama, et tarbija, keda on nendest õigustest teavitatud, esitaks nõude nimetatud lepingutingimuse tühisuse tunnustamiseks. Siiski tuleneb võistlevuse põhimõttest üldjuhul siseriiklikule kohtule, kes lepingutingimuse ebaõiglase olemuse omal algatusel tuvastas, kohustus sellest vaidluse pooli teavitada ning anda neile võimalus selle üle siseriiklikes menetluseeskirjades ettenähtud korras võistlevalt vaielda.

Kolmas küsimus

- 37 Kolmanda küsimusega palub eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt selgitada, kas direktiivi tuleb tõlgendada nii, et see lubab siseriiklikul kohtul või lausa paneb talle kohustuse kontrollida lepingutingimuse ebaõiglase olemuse hindamisel kõiki lepingutingimusi, või kui see nii ei ole, siis kas ta peab hindamisel piirduma üksnes nende lepingutingimustega, millele põhineb tema lahendada olev nõue.
- 38 Esmalt tuleb märkida, et toimikust nähtub, et põhikohtuasjas tugineb Banif Plus Banki poolt abikaasade C. Csipai ja V. Csipai vastu esitatud nõue nende sõlmitud laenulepingu punktile 29, ning küsimus, kas see tingimus on ebaõiglane või mitte, on Banif Plus Banki erinevate hüvitiste maksmise nõude suhtes langetatava otsuse puhul määrava tähtsusega.
- 39 Seega tuleb kolmandat küsimust mõista nii, et eelotsusetaotluse esitanud kohus soovib teada, kas ta võib või peab nõude aluseks oleva lepingutingimuse ebaõiglase iseloomu hindamisel võtma arvesse lepingu teisi tingimusi.
- 40 Vastavalt direktiivi artikli 3 lõikele 1 loetakse lepingutingimus ebaõiglaseks, kui see on vastuolus heausksuse tingimusega ning kutsub esile lepinguosaliste lepingust tulenevate õiguste ja kohustuste olulise tasakaalustamatuse, mis kahjustab tarbijat. Sama direktiivi artikli 4 lõike 1 kohaselt tuleb sellisel hindamisel võtta arvesse lepingu sõlmimise objektiks oleva teenuse laadi ning analüüsida kõiki lepingu sõlmimisega kaasnenud asjaolusid ning kõiki teisi kõnealuse või muu seda lepingut mõjutava lepingu tingimusi.
- 41 Seega tuleb kolmandale küsimusele vastata, et siseriiklik kohus peab tema lahendada oleva nõude aluseks oleva lepingutingimuse võimalikku ebaõiglast olemust hinnates võtma arvesse ka kõiki teisi lepingutingimusi.

Kohtukulud

- 42 Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus poolelioleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse siseriiklik kohus. Euroopa Kohtule seisukohtade esitamise seotud kulusid, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (esimene koda) otsustab:

- 1. Nõukogu 5. aprilli 1993. aasta direktiivi 93/13/EMÜ ebaõiglaste tingimuste kohta tarbijalepingutes artikli 6 lõiget 1 ja artikli 7 lõiget 1 tuleb tõlgendada nii, et siseriiklik kohus, kes on omal algatusel tuvastanud lepingutingimuse ebaõiglase olemuse, ei ole selleks, et ta võiks teha kindlaks kõik sellest tuvastusest lähtuvad tagajärjed, kohustatud ootama, et tarbija, keda on nendest õigustest teavitatud, esitaks nõude nimetatud lepingutingimuse tühisuse tunnustamiseks. Siiski tuleneb võistlevuse põhimõttest üldjuhul siseriiklikule kohtule, kes lepingutingimuse ebaõiglase olemuse omal algatusel tuvastas, kohustus sellest vaidluse pooli teavitada ning anda neile võimalus selle üle siseriiklikes menetluseeskirjades ettenähtud korras võistlevalt vaielda.**
- 2. Siseriiklik kohus peab tema lahendada oleva nõude aluseks oleva lepingutingimuse võimalikku ebaõiglast olemust hinnates võtma arvesse ka kõiki teisi lepingutingimusi.**

Allkirjad